

PWYLLGOR GWAITH

Cofnodion y cyfarfod hybrid a gynhaliwyd ar 22 Hydref 2024

YN BRESENNOL:	Cynghorydd Gary Pritchard (Cadeirydd) Cynghorwyr Neville Evans, Carwyn Jones, Dyfed Wyn Jones, Alun Roberts, Dafydd Roberts, Nicola Roberts, Dafydd Rhys Thomas a Robin Williams
WRTH LAW:	Prif Weithredwr, Dirprwy Brif Weithredwr, Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau)/Swyddog Adran 151, Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro, Pennaeth Prifffyrdd, Gwastraff ac Eiddo, Pennaeth Gwasanaethau Oedolion, Pennaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd, Pennaeth Democratiaeth, Prif Swyddog Datblygu Economaidd (THJ) (ar gyfer eitem 11 yn unig), Swyddog Pwyllgorau (MEH), Swyddog Gweddarlledu (FT).
YMDDIHEURIADAU:	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol, Cyfarwyddwr Addysg, Sgiliau a Phobl Ifanc.
HEFYD YN BRESENNOL:	Cynghorwyr Trefor LI Hughes MBE, Robert LI Jones, Derek Owen.

1 YMDDIHEURIADAU

Fel y nodwyd.

2 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Ni dderbyniwyd yr un datganiad o fuddiant.

3 MATERION BRYD ARDYSTIWIYD GAN Y PRIF WEITHREDWR NEU EI SWYDDOG APWYNTIEDIG

Dim i'w hadrodd.

4 COFNODION

Cafodd cofnodion y cyfarfod blaenorol o'r Pwyllgor Gwaith a gynhaliwyd ar 24 Medi 2024 eu cyflwyno i'w cadarnhau.

PENDERFYNWYD cadarnhau cofnodion cyfarfod blaenorol y Pwyllgor Gwaith a gynhaliwyd ar 24 Medi, 2024 fel cofnod cywir.

5 **BLAEN RAGLEN WAITH Y PWYLLGOR GWAITH**

Cyflwynwyd adroddiad y Pennaeth Democratiaeth, a oedd yn cynnwys Blaen Raglen Waith y Pwyllgor Gwaith ar gyfer y cyfnod Tachwedd 2024 i Fehefin 2025, i'w gadarnhau.

Rhoddodd y Pennaeth Democratiaeth ddiweddariad i'r Pwyllgor Gwaith ar yr eitemau newydd ar y Blaen Raglen Waith.

Dywedodd y Cadeirydd bod angen diwygio'r eitem ar yr Asesiad o'r Farchnad Dai Leol o dan y rhestr o eitemau sydd wedi'u rhaglennu ar gyfer mis Tachwedd 2024 gan mai'r Cynghorydd Robin Williams yw'r Aelod Portffolio erbyn hyn.

PENDERFYNWYD cadarnhau Blaen Raglen Waith ddiwygiedig y Pwyllgor Gwaith ar gyfer y cyfnod Tachwedd 2024 i Fehefin 2025 gyda'r newidiadau ychwanegol a nodwyd yn y cyfarfod.

6 **ADOLYGIAD RHEOLI'R TRYSORLYS BLYNYDDOL AR GYFER 2023/24**

Cyflwynwyd adroddiad y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau)/Swyddog Adran 151, a oedd y cynnwys yr Adolygiad Rheoli Trysorlys Blynyddol ar gyfer 2023/2024, i'w ystyried gan y Pwyllgor Gwaith.

Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Cynghorydd Robin Williams, Dirprwy Arweinydd ac Aelod Portffolio Cyllid a Thai. Yn unol â rheoliadau a gyhoeddwyd o dan Ddeddf Llywodraeth Leol 2003 mae'n ofynnol i'r Cyngor Iunio adolygiad rheoli'r trysorlys blynyddol o'i weithgareddau a'r dangosyddion darbodus a thrysorlys gwirioneddol ar gyfer 2023/24. Mae'r adroddiad hwn yn bodloni gofynion Cod Ymarfer CIPFA ar Reoli Trysorlys (y Cod) a Chod Darbodus CIPFA ar gyfer Cyllid Cyfalaf mewn Awdurdodau Lleol (y Cod Darbodus). Yn unol â'r Cynllun Dirprwyo, mae'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio wedi craffu ar yr adroddiad yn i gyfarfod ar 19 Medi 2024. Bydd yr adroddiad yn cael ei gyflwyno i'r Cyngor llawn unwaith y bydd wedi cael ei dderbyn gan y Pwyllgor hwn. Mae'r adroddiad yn darparu manylion am y sefyllfa alldro ar gyfer gweithgareddau trysorlys a buddsoddiadau a benthyciadau.

Adroddodd y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau)/Swyddog Adran 151 bod yr archwiliad o gyfrifon ar gyfer 2023/2024 yn parhau, ond nad oes disgwyl i unrhyw faterion effeithio ar yr Adolygiad Rheoli Trysorlys Blynyddol. Nododd mai'r strategaeth ariannol ers nifer o flynyddoedd yw cyfyngu benthyciadau a defnyddio balansau arian parod y Cyngor i ariannu gwariant cyfalaf. Mae hyn yn golygu ei fod yn osgoi costau benthycia ychwanegol pa fo cyfraddau llog yn uchel. Caiff unrhyw arian dros ben ei fuddsoddi yn y sector bancio neu ei fenthycia i awdurdodau lleol eraill (sy'n arfer cyffredin rhwng awdurdodau lleol). Mae balansau arian parod y Cyngor wedi gostwng yn ystod y flwyddyn gan fod y Cyngor ac ysgolion wedi defnyddio cronfeydd wrth gefn i gydbwyso cyllidebau referniw a defnyddio balansau arian parod i ariannu gwariant cyfalaf yn hytrach na chymryd benthyciadau allanol. Rhagwelir y bydd angen benthycia cyn diwedd y flwyddyn ariannol a hyderwn y bydd cyfraddau llog wedi gostwng erbyn hynny gan leihau costau benthycia.

PENDERFYNWYD: -

- **Nodi y bydd y ffigyrau alldro yn yr adroddiad yn parhau dros dro tan y bydd Archwiliad o Ddatganiad y Cyfrifon 2022/23 wedi ei gwblhau a'i lofnodi; bydd unrhyw addasiad sylweddol i'r ffigyrau yn yr adroddiad yn cael ei adrodd fel bo'n briodol;**
- **Nodi dangosyddion darbodus a thrysorlys dros dro 2022/23 yn yr adroddiad;**

- **Trosgrwyddo Adroddiad Blynyddol Rheoli'r Trysorlys ar gyfer 2023/24 i gyfarfod nesaf y Cyngor llawn gydag unrhyw sylwadau.**

7 CYNLLUN STRATEGOL RHEOLI RISG LLIFOGYDD LLEOL

Cyflwynwyd adroddiad y Pennaeth Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo, a oedd yn cynnwys y Cynllun Strategol Risg Llifogydd drafft, i'w ystyried gan y Pwyllgor Gwaith.

Dywedodd yr Aelod Portffolio Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo bod y Cynllun Risg Llifogydd yn darparu crynodeb o'r Strategaeth Leol ar gyfer Rheoli Perygl Llifogydd. Nododd bod y ddwy ddogfen yn nodi cynlluniau'r Cyngor ar gyfer rheoli perygl llifogydd yn Ynys Môn am gyfnod o chwe blynedd ac y byddant yn cael eu hadolygu'n flynyddol. Mae datblygiad y Cynllun Strategol Rheoli Llifogydd wedi'i ariannu drwy gyllidebau referniw presennol a dyraniad rheoli perygl llifogydd blynyddol gan Lywodraeth Cymru. Mae enghreifftiau da o waith a gwblhawyd i liniaru llifogydd yn ardal Biwmares, y Fali, Dwyrân a Phentraeth.

Adroddodd y Pennaeth Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo bod gan yr Awdurdod ddyletswydd statudol i ddelio â llifogydd a pherygl llifogydd. Bydd newid hinsawdd yn achosi mwy o law a stormydd. Mae gwaith yn cael ei gwblhau â sefydliadau partner a chymunedau lleol i godi ymwybyddiaeth o berygl llifogydd, fodd bynnag bydd gallu'r Cyngor i gyflawni amcanion y Cynllun yn ddibynnol ar adnoddau ariannol ynghyd â chyllid grant gan Lywodraeth Cymru. Aeth ymlaen i ddweud bod y gwaith ymgysylltu pellach a chodi ymwybyddiaeth o berygl llifogydd yn hollbwysig, ond y bydd cyflawni'r amcanion hynny'n ddibynnol ar adnoddau staffio.

Dywedodd y Cadeirydd bod erydu arfordirol hefyd yn ffactor, a nododd ei bod hi'n hanfodol gweithio mewn partneriaeth i liniaru llifogydd. Cyfeiriodd ar y gwaith sy'n cael ei gyflawni gan y Wardeiniaid Llifogydd mewn cymunedau lleol, a bod y gwaith hwnnw'n ddibynnol ar gyllid grant gan Lywodraeth Cymru. Fe wnaeth y Cadeirydd ddiolch i'r staff am eu gwaith.

Cyfeiriodd y Dirprwy Arweinydd at y llifogydd yn ei ward ef ym Mhorthaethwy a Llanfairpwll yn 2017. Fodd bynnag ni ddaethpwyd o hyd i ddatrysiad i liniaru'r risg o lifogydd pellach. Dywedodd y Pennaeth Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo bod dau ddigwyddiad yn 2017, un yn ardal Penlon, Porthaethwy a'r llall yn Llanfairpwll. Dywedodd bod adroddiad Rhan 19 yn cael ei gynhyrchu wedi i eiddo ddiodef llifogydd sy'n canolbwyntio ar yr effaith ar drigolion. Wedyn, cynhelir trafodaethau â Llywodraeth Cymru i sicrhau cyllid grant i baratoi achos busnes, sy'n broses hirfaith. Dywedodd y bydd yn heriol liniaru llifogydd yn yr ardal hon gan fod sawl eiddo ar strydoedd cul ynghyd â busnesau, sy'n ei gwneud hi'n anodd symud y problemau draenio i'r cwrs dŵr. Mae gwaith sylweddol wedi cael ei gwblhau yn yr ardal ac mae gwaith yn dal i fynd rhagddo. Ond, mae heriau yn gysylltiedig â'r cynlluniau liniaru i sicrhau na fydd llifogydd pellach. Mae problemau hefyd yn gysylltiedig â gosod pibellau mawr drwy erddi pobl a ger waliau terfyn gan fod hyn yn peri pryder i drigolion yr ardal. Mae blaenoriaethu a rhaglennu'r cynlluniau yn heriol yn sgil costau uchel y gwaith sydd angen ei gwblhau. Mae Llywodraeth Cymru'n ysgwyddo 85% o'r holl gostau ond mae'n ofynnol i'r Cyngor ariannu'r 15% sy'n weddill, sy'n swm sylweddol o arian.

Dywedodd y Cynghorydd Dafydd Roberts bod y Strategaeth Leol ar gyfer Rheoli Perygl Llifogydd yn cyfeirio at sefydlu cofrestr draeniau a chyrsgiau dŵr. Roedd yn dymuno cael gwybod a oes ffigwr pendant ar gyfer draeniau a gwybodaeth ynglŷn â'u cyflwr. Dywedodd y Pennaeth Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo bod rhwydwaith eang o bibellau dŵr tanddaearol hanesyddol ac ar dir amaethyddol. Bydd y gwaith o archwilio pibellau dŵr a draeniau yn ddibynnol ar adnoddau ariannol a gweithio mewn partneriaeth â sefydliadau.

PENDERFYNWYD cymeradwyo'r Cynllun Strategol Rheoli Llifogydd drafft a'r Strategaeth Rheoli Risg Llifogydd Lleol (LFRMS) ar gyfer ymgynghori â'r cyhoedd a rhanddeiliaid allweddol.

8 CAU ALLAN Y WASG A'R CYHOEDD

Dan Adran 100 (A)(4) Deddf Llywodraeth Leol 1972, ystyriwyd a phenderfynwyd cau allan y wasg a'r cyhoedd o'r cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitem ganlynol, oherwydd y posibilrwydd y caiff gwybodaeth ei rhyddhau a honno'n wybodaeth y gwna Atodlen 12A y Ddeddf a'r Prawf Budd y Cyhoedd eithriad ohoni.

9 DIWEDDARIAD AR GYNNYDD RHAGLEN 'CYSYLLTU GOFAL' - CAFFAEL A CHYLLID

Cyflwynwyd Adroddiad y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol, a oedd yn cynnwys Diweddariad ar Gynnydd y Rhaglen Cysylltu Gofal – Caffael a Chyllid, i'w ystyried gan y Pwyllgor Gwaith.

Adroddodd y Pennaeth Gwasanaethau Oedolion bod y Rhaglen Cysylltu Gofal wedi esblygu o'r angen i gynnig darpariaeth yn lle System Wybodaeth Gofal Cymunedol Cymru (WCCIS), yn dilyn adolygiad strategol ddaeth i'r casgliad nad oedd yr WCCIS bellach yn addas i'r diben. Mae'r Rhaglen Cysylltu Gofal yn cydnabod yr angen i gefnogi sefydliadau i ymgorffori a chynnal systemau gwybodaeth cleientiaid er mwyn cefnogi gofynion gweithredol a strategol yn ogystal â chynnal ymrwymiad i gyflawni targed gofal cenedlaethol ar gyfer dinasyddion Cymru. Ar hyn o bryd, mae 19 partner (16 Awdurdod Lleol a 3 Bwrdd Iechyd) yn gweithio gyda'r Rhaglen Cysylltu Gofal. Mae'r Cyngor hwn wedi bod yn gweithio ag Awdurdodau yng Ngogledd Cymru i gaffael system newydd er mwyn gwneud arbedion sylweddol a chael cefnogaeth a chyllid gan Lywodraeth Cymru ar gyfer system genedlaethol newydd. Mae Llywodraeth Cymru wedi ymrwymo i ddarparu cymorth ariannol er mwyn darparu system newydd ond nid yw wedi nodi faint o gyllid fydd ar gael, a sut fydd yn cael ei ddyrannu. Roedd cost bresennol contract WCCIS Ynys Môn wedi'i amlinellu yn yr adroddiad. Mae angen cadarnhad ynghylch y cyllid cenedlaethol er mwyn cefnogi'r gwaith o weithredu'r system a chostau parhaus. Mae disgwyl i Lywodraeth Cymru ddarparu cyllid cenedlaethol ar gyfer y system Cysylltu Gofal, fodd bynnag nid yw hyn wedi'i gadarnhau ac mae oedi wedi bob wrth benderfynu a fyddant yn ariannu'r cynllun yn llawn neu'n rhannol. Gan na fydd hynny'n cael ei gadarnhau cyn gwerthuso a dyfarnu'r tendr, ac o gofio nad oes gan Ynys Môn ddewis ond disodli ei system WCCIS, roedd yr adroddiad yn amlygu bod angen sicrhau cyllideb fel y gall swyddogion fwrw 'mlaen â'r cynllun.

Dywedodd yr Aelod Portffolio Gwasanaethau Oedolion bod yr oedi o ran ymateb y Llywodraeth i'r Rhaglen Cysylltu Gofal hwn yn rhwystredig iawn.

PENDERFYNWYD:-

- **Cymeradwyo'r dull a ffafrir, fel y disgrifir yn yr Adroddiad hwn, ac yn unol â pharagraff 3.5.1.6 i awdurdodi'r Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol (neu ei enwebai) i gymryd rhan llaw yn nyfarniad y contract a'r gwaith o ffurfioli'r contract.**
- **Petai Llywodraeth Cymru yn methu â darparu'r cyllid disgwylidiedig, neu os yw'r cyllid yn annigonol, bydd y 4 Gyllideb arfaethedig i'r Pwyllgor Gwaith ar gyfer 2025/2026 yn cynnwys:-**
  - **Swm untro o rhwng £276,000 a £313,000 ar gyfer y gost gweithredu contract;**

- Swm refeniw bob blwyddyn o rhwng £108,000 a £153,000 (ar gyfer trwyddedau a chostau lletya):
- Swm untro o £58,000 er mwyn ariannu swydd Graddfa 5 i gefnogi gweithrediad, hyfforddiant a chefnogaeth i'r system bresennol o Ebrill 2025 am gyfnod o flwyddyn.
- Yn amodol ar gymeradwyaeth Cadeirydd y Cyngor, o ganlyniad i'r amserlen dynn a ddisgrifir yn yr Adroddiad, mae'r Pwyllgor Gwaith yn eithrio'r penderfyniad rhag gallu cael ei alw i mewn gan Sgriwtini gan y byddai'r amserlen angenrheidiol ar gyfer y broses alw i mewn yn niweidiol i fudd gorau'r Cyngor a'r cyhoedd.

10 CAU ALLAN Y WASG A'R CYHOEDD

Dan Adran 100 (A)(4) Deddf Llywodraeth Leol 1972, ystyriwyd a phenderfynwyd cau allan y wasg a'r cyhoedd o'r cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitem ganlynol, oherwydd y posibilrwydd y caiff gwybodaeth ei rhyddhau a honno'n wybodaeth y gwna Atodlen 12A y Ddeddf a'r Prawf Budd y Cyhoedd eithriad ohoni.

11 PORTHLADD RHYDD YNYS MÔN - CYNNYDD PARATOADAU'R ACHOS BUSNES LLAWN

Cyflwynwyd adroddiad y Pennaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd, a oedd yn nodi hynt y gwaith o baratoi'r Achos Busnes Llawn ar gyfer Porthladd Rhydd Ynys Môn, i'w ystyried gan y Pwyllgor Gwaith.

Dywedodd yr Arweinydd a'r Aelod Portffolio Datblygu Economaidd bod yr Achos Busnes Llawn yn cael ei ddatblygu yn unol â'r canllawiau terfynol ar gyfer Porthladdoedd Rhydd. Mae'r Cyngor a'i ymgynghorwyr yn gweithio ar y cyd â Stena a'u hymgyngorwyr i gyflwyno'r Achos Busnes Llawn erbyn diwedd mis Hydref.

Dywedodd y Prif Swyddog Datblygu Economaidd ei fod yn rhagweld y bydd oedi o hyd at 2 i 3 wythnos yn yr amserlen ar gyfer cwblhau'r Achos Busnes Llawn.

PENDERFYNWYD dirprwyo awdurdod i'r Prif Weithredwr, mewn ymgynghoriad â'r Arweinydd a'r Aelod Portffolio Datblygu Economaidd, Cyfarwyddwyr Busnes y Cyngor/Swyddog Monitro ac Adnoddau/Adran 151, i gymeradwyo a chyflwyno'r Achos Busnes Llawn drafft i'r Llywodraeth i'w gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU.

**CYNGHORYDD GARY PRITCHARD
CADEIRYDD**